

กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) สรุปสาเหตุการตายของกระทิงทั้ง 24 ชาก ที่ตายตั้งแต่เดือนธันวาคม 2556 ถึงมกราคม 2557 ว่า มาจากประเด็นเดียวคือ ตายเพราะเกิดโรคระบาดในสัตว์

กระทิงทั้ง 24 ชาก ตายจาก 3 โรค รวมกัน คือ 1.เกิดจากการติดเชื้อ คลอสซิเดียมโนเวีย โดยพบเชื้อมากกว่าในซากกระทิง 15 ชาก และจากดิน 1 ตัวอย่าง โดยเชื้อชนิดนี้ เป็นเชื้อที่สามารถผลิตสารพิษ ที่ก่อให้เกิดโรคดำ ที่ทำให้สัตว์ตายแบบเฉียบพลันได้ ซึ่งในประเทศไทยไม่เคยมีรายงานการพบโรคชนิดนี้มาก่อน 2.พบเชื้อ ปากเท้าเปื่อยในซากกระทิง 1 ชาก และ 3.พบเชื้อไวรัส Infectious Bovine Rhinotracheitis ในกระทิง 1 ชาก โดยเชื้อทั้ง 3 ชนิด คือสาเหตุที่ทำให้กระทิงทั้ง 24 ตัวตาย แต่ไม่สามารถระบุเจาะจงได้ว่าในเชื้อ 3 ชนิดนี้ ตัวหนึ่งตัวใดเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้กระทิงตาย

ทั้งกรมอุทยานฯ ยืนยันว่า การตายของกระทิงไม่ได้ตายจากสารพิษ การถูกวางยา การถูกล่า หรือจากความขัดแย้งของเจ้าหน้าที่ในพื้นที่

คำชี้แจงดังกล่าวอยู่ท่ามกลางความเคลือบแคลงของสังคม และชาวบ้านรอบอุทยานแห่งชาติกุยบุรี เพราะหลายคนไม่เชื่อว่ากระทิงตายเพราะโรค เนื่องจากสัตว์แวดล้อมกระทิง เช่น เก้ง กวาง วัวแดง ทุกตัวยังอยู่รอดปลอดภัยดี

หลังจากกรมอุทยานฯ แถลงข่าวสรุปเรื่องนี้ผ่านไป 5 เดือนเศษ โดยระหว่างนั้น กรมอุทยานฯ ได้สั่งปิดอุทยานแห่งชาติกุยบุรี ห้ามนักท่องเที่ยวและบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปในพื้นที่เด็ดขาด เพื่อต้องการเฝ้าระวังโรค

เรื่องน่าจะจบลงด้วยดี

แต่แล้วก็มีเหตุมาเจอซากกระทิงเพิ่มขึ้นอีก 4 ชากด้วยกัน โดย 1 ชาก ตายมานานราว 2-3 เดือนแล้ว เพราะสภาพซากเปื่อยยุ่ย แต่อีก 3 ชาก เพิ่งตายแบบสดๆ ใหม่ๆ เนื้อยังไม่เปื่อยติดก มีรายงานจากเจ้าหน้าที่ที่พบเห็นว่า ซากหนึ่ง ตายระหว่างที่กำลังจะกระโดดข้ามขอนไม้ ซากคู่แรกข้ามไปได้แล้ว คู่หลังยังข้ามไม่ทันจะพัน เกิดตายกะทันหัน เป็นที่น่าสงสัยอย่างยิ่งว่ากระทิง สัตว์ซึ่งได้

กระทิงล้มไม่หยุด ความลับในพงไพร

ขึ้นชื่อว่า จอมพลังแห่งป่า มาตายในลักษณะนี้ได้อย่างไร

การตายของกระทิงชุดหลัง ยังไม่มีใครออกมาชี้ชัดว่าเป็นเพราะอะไร

แต่ล่าสุด ในบริเวณเดียวกับที่กระทิงตายได้เจอซากข้างตาย และมีถุงใส่สารเคมีสีฟ้าอยู่ในบริเวณใกล้ๆ ซากข้างที่ตายด้วย

รศ.สมโภชน์ ศรีโกสามาตร นักวิชาการภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ผู้เชี่ยวชาญเรื่องสัตว์ป่า บอกว่า ตามความรู้สึกแรกที่ได้ยินข่าวเรื่องการตายของกระทิงที่อุทยานแห่งชาติกุยบุรีเชื่อว่าเป็นการวางยาแน่นอน ซึ่งการวางยาของกระทิงในป่านั้น ทำได้หลายวิธีด้วยกัน แต่เมื่อได้ฟังสรุปจากข่าวที่ออกมา โดยกรมอุทยานฯ ร่วมกับสัตวแพทย์หลายสถาบัน ระบุว่า กระทิงทั้งหมดตายเพราะโรคติดต่อ จึงพยายามหาข้อมูลเพิ่มเติม ที่เป็นหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ เพื่อประกอบการอธิบายว่า การตายด้วยโรคระบาดนั้น เป็นการตายลักษณะไหนอย่างไร

“ในฐานะนักวิทยาศาสตร์แล้ว ผมคาดหวังว่า จะมีรายงานทางวิชาการที่จะสามารถอธิบายสังคมได้มากกว่าการแถลงข่าวว่ากระทิงตายเพราะโรคระบาด แต่กระทิงชุดแรกที่ตายไม่ได้มีใครทำรายงานทางวิชาการชุดนี้ออกมา เหมือนกับง่ายเกินไปที่จะอธิบายว่าเป็นโรคระบาด ผมจึงไม่ปักใจเชื่อ จนกว่าจะเห็นรายงานที่ชัดเจน” รศ.สมโภชน์กล่าว

ผู้เชี่ยวชาญด้านสัตว์ป่าคนเดิม บอกด้วยว่า ตามธรรมชาติ กระทิงเป็นสัตว์ป่าที่ขึ้นชื่อว่า ทรงพลัง และแข็งแรงมากชนิดหนึ่ง จากลักษณะซากของกระทิงที่ตายแต่ละตัวตามข่าวไม่ได้บ่งบอกว่า ผอมแห้ง หรือป่วยกระเสาะกระแสะ มีหน้าซำ หลายซากยังเป็นกระทิงที่สมบูรณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กระทิงที่ตายชุดหลังนั้น ตายหลังจากที่กรมอุทยานฯ ประกาศปิดอุทยานแห่งชาติกุยบุรีไปแล้วไม่ต่ำกว่า 4 เดือน

หมายความว่า ผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องจะไม่สามารถเข้าไปในพื้นที่เกิดเหตุได้

“เรื่องนี้จะไม่ให้สังคมข้องใจได้อย่างไร
ว่า กระทั่งตายเพราะอะไร ครั้นจะบอกว่า
ป่วยตายก็ต้องมีหลักฐานทางวิทยาศาสตร์
มาอธิบายให้ชัดเจนกว่านี้ด้วย” รศ.สมโภชน์
กล่าว

ด้าน นายดำรงค์ พิเดช หัวหน้าพรรค
ทองคั้นผืนป่าประเทศไทย (ทป.) ในฐานะ
อดีตอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและ
พันธุ์พืช ออกมาฟันธงเลยว่า กระทั่งที่ตาย
ในอุทยานแห่งชาติกุยบุรีนั้นถูกวางยา จาก
บุคคลที่มีความคุ้นเคยในพื้นที่อย่างดี

“ตั้งแต่เกิดเรื่อง ผมไปดูในพื้นที่ ได้คุย
กับเจ้าหน้าที่และชาวบ้านที่อยู่บริเวณรอบๆ
อุทยานฯ ไม่มีใครเชื่อว่ากระทั่งป่วยตาย
เพราะถ้ากระทั่งป่วยตายจริงๆ สัตว์อื่นๆ ก็
ต้องตายด้วย อุทยานแห่งชาติกุยบุรีมีเขต
ติดต่อกับอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน ถาม
ว่า ทำไมกระทั่งที่แก่งกระจานไม่เป็นอะไร
เลย หรือแม้กระทั่งกระทั่งที่อยู่ในอุทยาน
แห่งชาติกุยบุรี อยู่ฝูงใกล้ๆ กัน ทำไมไม่เป็น
อะไรเลย สัตว์ตื่นกับ อย่างวัวแดง เก้ง กวาง
ก็ไม่ได้เจ็บป่วย มีแค่ 20 กว่าตัวนี้เท่านั้นที่มา
เจาะจงตาย” นายดำรงค์กล่าว

อดีตอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติฯ บอก
ด้วยว่า เคยแนะนำผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ
เรื่องนี้แล้วว่า หากจะหาตัวคนที่วางยา
กระทั่ง จะต้องสอบสวนเชิงลึก เชื่อว่าเจ้า
หน้าที่ที่ปฏิบัติงานชุดปัจจุบัน ไม่น่าจะมีส่วน
เกี่ยวข้อง แต่หากต้องการรู้ว่าใครเกี่ยวข้อง
บ้างต้องเรียกเจ้าหน้าที่ชุดเก่าๆ ที่ปฏิบัติงาน
ในพื้นที่ ก่อนหน้านี้นี้มาสอบสวนให้หมด

“ลองคิดดูดีๆ ว่าในป่า ในพื้นที่ที่เจอ
กระทั่งตาย ไม่ใช่ใครก็ได้จะเข้าไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กระทั่งชุดหลังที่ตาย เพราะ
อุทยานฯ กุยบุรีถูกสั่งปิด ไม่มีนักท่องเที่ยว
แต่เรากลับเจอซากกระทั่งตายอีก แล้วล่าสุด
ยังเจอซากช้างบริเวณใกล้ๆ กับที่กระทั่งตาย
ด้วย มีสารเคมีบางอย่างอยู่ในบริเวณนั้น
ด้วย น่าคิดหรือไม่ว่าใครทำ วันนีกรมอุทยาน
แห่งชาติฯ ต้องออกมาตอบคำถามสังคมแล้ว
ว่ากระทั่งตายเพราะอะไรกันแน่ ผมคนหนึ่งที่ไม่
เชื่อว่ากระทั่งป่วยตาย” นายดำรงค์กล่าว

ปริศนากระทั่งตายยกฝูงครั้งนี้ ได้
กลายเป็นชนวนความขัดแย้งที่สังคม
ต้องการคำตอบเช่นกัน....